

A MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGI FORDÍTÁSOK ORSZÁGOS CÍMJEGYZÉKE

Kömer Györgyné

Felszabadulásunk után a népi demokratikus államok közül elsőként nálunk ismerték fel az országban készülő fordítások központi nyilvántartásának szükségességét. 1949-ben meg is jelent a Népgazdasági Tanács ide vonatkozó rendelete, majd a Minisztertanács 1951-ben kiadta a 69/1951.III.14.MT.sz. rendeletét. /Végrehajtási utasítás száma: 144/1958./MK.10./MM./

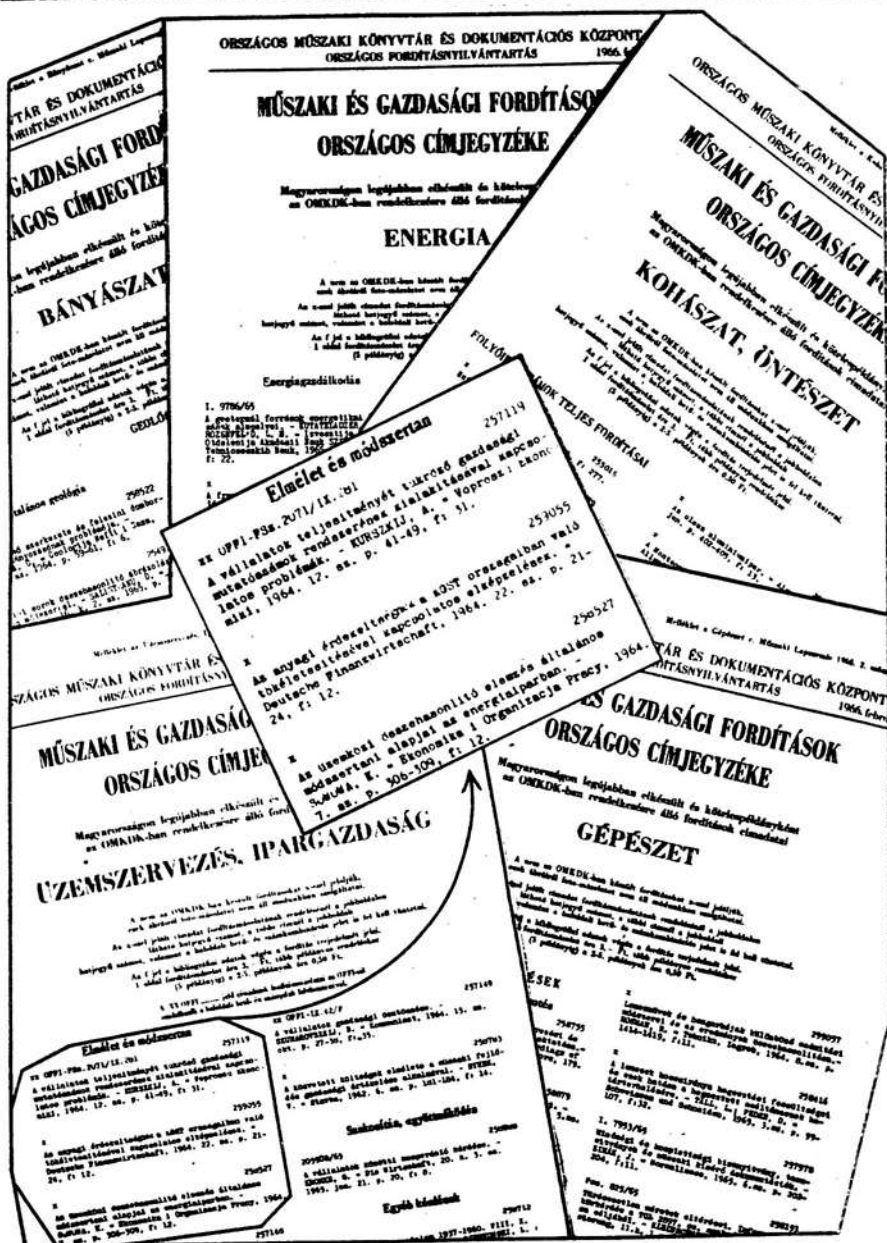
Az első rendelet megjelenésével megindult egy olyan folyamat, amelyből két jelentős eredmény származott: az egyik, amely a párhuzamos fordítások készítését küszöböli ki, a másik pedig ezeknek a fordításoknak a hasznosítása.

A párhuzamos fordítások kiküszöbölése 17 éve folyik, és ezzel legalább 5-6 millió forintot takarítunk meg évente a népgazdaságnak.

A fordítások hasznosítása a bejelentett és engedélyezett cím-anyag alapján elkészült fordítások kötelespéldányainak beérkezése után több módon történik.

Műszaki fejlesztési szempontból és gazdasági szempontból nem kevésbé fontos kérdés a már elkészült fordítások minél szélesebb körben való használatának előmozdítása. A fordítások széleskörű felhasználásának biztosítására két út van: az egyik a könyvtári szolgáltatás formája, a másik az eredetiről másolati példány szolgáltatása a dokumentáció útján. Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ /OMKDK/ mindkettőt biztosította már eddig is. A könyvtári hasznosítás helybenolvasás útján, a dokumentációs terjesztés pedig másolati példányok elkészítése és kiszolgáltatása útján valósul meg. Egyik sem biztosítható azonban viszonylag szélesebb körben bizonyos propaganda jellegű tevékenység nélkül.

Az OMKDK Dokumentációs Osztálya ilyen propaganda jellegű tevékenységet folytatott már az 50-es évek elejétől kezdődően a Műszaki Lapszemlékbe felvett "Fordítási Szemle" című rovatával, amelyben az egyes referáló folyóiratok tárgykörébe tartozó és az OMKDK fordítási osztályán elkészült fordítások címeit adta közre. Ez a tevékenység azonban a műszaki és gazdasági tárgyú elkészült fordítások teljes körét nem ölelte fel, és így azokról a fordításokról, amelyek

az OMKDK Fordítási Osztályán kívül az ország más vállalatainál, intézeteiben, gyáraiban készültek, hirt nem adott annak ellenére, hogy azok jórésze kötelespéldányként az OMKDK-ban rendelkezésre állt. Ezekről az elkészült fordításokról csak akkor szerezhett valaki tudomást, ha valamely témakörben szakirodalmi anyag után kutatott, és a fordítási katalógus áttekintésekor ilyen fordítások címére rábukkant. A folyamatos tájékoztatás azonban a frissen készült OMKDK-n kívül készült fordításokról nem állt az érdeklődők rendelkezésére.

Ezen a részbeni hiányosságon változtatott az OMKDK vezetősége 1965. január 1-től kezdődően, amikor is az országban készült műszaki és gazdasági tárgykörű fordítások címadatait külön szakosított országos címjegyzékeiben dolgoztatja fel folyamatosan és adja ki havonta. Minthogy ennek a fordítási címnyagnak a mennyisége lényegesen meghaladja azoknak a fordítási címeknek a mennyiségét, amelyeket az OMKDK 1964. év végéig referáló folyóirataiban közölt, ezért ezeknek a címeknek a közreadására külön kiadvány összeállítása és közreadása vált szükségessé, - amint azt egyébként a fent idézett 69/1951.III.14.MT.sz. rendelet is már előírta.

A műszaki és gazdasági fordításoknak ez az országos címjegyzéke - hatalmas volumenű fordítási anyag - évente mintegy 30 000 elkészült fordítás címadatait tartalmazza:

A Műszaki és Gazdasági Fordítások Országos Címjegyzéke az alábbi - bizonyos szisztematikai felosztásban felsorolt - 14 szakosított havi fordítási jegyzékben kerül közreadásra:

Energia	
Bányászat	
Kohászat, Őntészet	
Gépészet	
Elektrotechnika, Híradástechnika	
Fizika, Mérés- és Műszertechnika, Automatika	
Kémia, Vegyipar	
Élelmiszeripar	
Textilipar, Bőr- és Bőrfeldolgozóipar	
Faipar, Papír- és Nyomdaipar, Csomagolótechnika	
Közlekedés	
Építészeti, Építőipar, Építőanyagipar	
Mélyépítés, Vízépítés	
Üzemszervezés, Ipargazdaság	

A cimjegyzék megindításakor az OMKDK annak lehető széleskörű publikálásának biztosítására a Műszaki Lapszemlék szerint szakosított sorozatokat a lapszemlék vonatkozó sorozatainak ingyenes mellékleteként hozta forgalomba. A további terjesztés érdekében ugyancsak lehetővé tette, hogy a figyelőkarton-szolgálat olyan megrendelői, akik legalább 5 tárgykörre fizetnek elő, a fordítási cimjegyzék őket érdeklő sorozatait díjtalanul igényelhessék. Ily módon a Műszaki Gazdasági Fordítások Országos Cimjegyzéke már megindulása kor mintegy 7000 példányban került sokszorosításra a Műszaki Lapszemlék mellékleteként és további 1500 példányban a figyelőkarton igénylői részére.

Az elkészült fordításokba fektetett évi mintegy 50 millió forintot képviselő népgazdasági ráfordítás azonban ennek a műszaki fejlesztés szempontjából igen értékes és általában legfrissebb külföldi szakirodalmi anyagnak még további propagandaterjesztését igényli.

Ezt valósította meg az OMKDK a Műszaki és Gazdasági Fordítások Országos Cimjegyzéke című szakosított sorozatnak 1966. januártól önálló folyóirat-jellegű kiadványként való közreadásával. A kiadványhoz ennek következtében nemcsak azok juthatnak hozzá, akik a Műszaki Lapszemle vagy a figyelőkarton előfizetői, hanem az ország bármely intézménye, hivatala és vállalata, továbbá a magánosok legszélesebb köre is.

A Műszaki és Gazdasági Fordítások Országos Cimjegyzék sorozatának előfizetési árát az önköltség alapján és az egyes sorozatok terjedelmét figyelembe véve úgy állapítottuk meg, hogy azt bárki előfizethesse és az azokban adott folyamatos tájékoztatás nyomán az országban újonnan elkészült minden műszaki és gazdasági tárgyú fordításhoz akár másolat formájában, akár az OMKDK olvasójaként hozzájuthasson, és az azokban közreadott tudományos és műszaki fejlesztési eredményeket népgazdaságunk javára felhasználhassa.

A Műszaki és Gazdasági Fordítások Országos Cimjegyzékének szélesebb körű elterjesztése érdekében e számunkhoz válaszlevelezőlapos formában előfizetési felhívást csatolunk, amelynek felhasználásával mindazok, akik e cimjegyzékhez eddig nem jutottak hozzá, az őket érdeklő sorozatokat az Országos Fordításnyilvántartásnál előfizetési díj ellenében igényelhetik.

++

Frau KÖRNER G.: Das Landesregister der technischen und wirtschaftlichen Übersetzungen

Eine Verordnung des Ministerrates sieht die zentrale Registratur der Fachübersetzungen vor. Die Durchführung dieser Verordnung ermöglicht die Vermeidung von parallelen Übersetzungsarbeiten und zeitigt demzufolge eine beachtenswerte volkswirtschaftliche Ersparnis während die aus den Pflichtexemplaren erstandene Übersetzungssammlung vielseitige Verwendung.

Seit Januar 1965 veröffentlicht die Landesregistratur für Übersetzungen der OMKDK /Ungarische Technisch-Wissenschaftliche Zentralbibliothek und Dokumentationszentrum/ monatlich das "Titelverzeichnis der technischen und wirtschaftlichen Übersetzungen" in 14 fachlich geordneten Reihen. Dieses Landestitelverzeichnis enthält die Titelangaben der jährlich gefertigten etwa 30 000 Übersetzungen.

Der Bezugspreis des "Titelverzeichnisses der technischen und wirtschaftlichen Übersetzungen" wurde so festgesetzt, dass diese Publikation für alle Interessierten leicht zugänglich sei, damit alle über technische oder wirtschaftliche Themen in Ungarn verfertigten Übersetzungen in Kopie bezogen werden können. Die Übersetzungen stehen in den Lesesälen der OMKDK zum Studium kostenlos zur Verfügung.

КЕРНЕР Г.: Государственный библиографический список технических и экономических переводов

Центральный учет всех готовящихся переводов предписан указом Совета Министров.

С изданием указа стало возможным избежать параллельность при изготовлении переводов. Это мероприятие привело к значительной экономии средств на уровне народного хозяйства. Фонд переводов, созданный из обязательных экземпляров, может быть использован для различных целей.

Начиная с января 1965г. группа учета переводов ВЦТБНТИ ежемесячно публикует Государственный библиографический список технических и экономических переводов в 14 сериях по отдельным областям знаний. В этом библиографическом списке за год фигурирует до 30 000 наименований изготовленных переводов.

Цена подписки на Государственный библиографический список технических и экономических переводов установлена в таком размере, чтобы Список был доступен всем интересующимся, и чтобы с помощью его можно было ознакомиться со всеми переводами изготовленными в области техники и экономики, либо запросив копию, либо в качестве читателя ВЦТБНТИ.

!!!

Mrs. KÖRNER, G.: National Register of Translations in Engineering and Economics

Central registration of translations is edicted by the government. This regulation made evitable the parallel translations of the same work, which gave great financial savings on the level of national economy. Collection built up from the official copies of translations can be used by all the readers of the Central Technical Library and Documentation Centre, where current titles of engineering and economic translations are published monthly in 14 subjected headings /series/, too. The current titles show bibliographical data of yearly 30 000 translations made in this country.

???